

Jaarverslag 2025

Stichting Goois Natuurreservaat

Koester ons groene thuis



Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoogtepunten
2025

1

Natuurbeheer



Welkom in het
Goois Natuurreservaat

Zanderij Crailoo



2

Belangen-
behartiging



3

Recreatie



4

Educatie



5

Communicatie en
fondsenwerving



6

Aankoop en
grondzaken



7

Organisatie
en bestuur



Voorwoord

In 2025 stond het Goois Natuurreservaat in het teken van toegankelijkheid. We willen dat iedereen van onze natuur kan genieten, ook mensen met een fysieke beperking. Daarom openden we op de Tafelbergheide ons eerste natuurpad voor mindervaliden. Een mooie en belangrijke mijlpaal, die laat zien waar we als organisatie voor staan. En dit is nog maar het begin: in 2026 volgen twee nieuwe mindervalidenpaden.

Toegankelijkheid zit ook in de details. In veel van onze gebieden vormden wildroosters op de fietspaden een forse hindernis voor gebruikers van een rolstoel, rollator of scootmobiel. Dankzij vele giften konden we deze roosters in 2025 vervangen door rolstoelvriendelijke exemplaren.

Tegelijkertijd bleef onze aandacht voor de balans tussen natuur en recreatie onverminderd groot: de natuur beleefbaar maken, maar ook zorgen voor voldoende rust en ruimte voor de dieren. Dit doen we door het afsluiten van sluippaden voor het behoud van de natuur. Het afsluiten van dergelijke paden maakt deel uit van beheermaatregelen die voor voldoende rustzones in onze gebieden moeten zorgen.

Daarnaast hebben we ons met veel toewijding ingezet om de biodiversiteit te versterken. Dit doen we door de variatie in onze bossen en heidegebieden te vergroten en overgangszones tussen gebieden te realiseren. We richten ons op het duurzaam beheren van ons waardevolle erfgoed en unieke Gooise landschap. Ook richten we (nieuwe) natuurgebieden in, waarvan het in 2025 opengestelde Huydecopersbos een prachtig voorbeeld is.

Het Goois Natuurreservaat is lid van LandschappenNL. De samenwerking tussen GNR en LandschappenNL maakt dat de natuurbelangen in het Gooi voortaan ook op landelijk niveau worden behartigd. De natuur staat overal onder druk en dat vereist een strategische samenwerking. De lobby op landelijke thema's is ook voor het GNR van groot belang.

De resultaten van 2025 zijn het werk van velen. We zijn dankbaar voor de steun van onze vrijwilligers en donateurs, de provincie Noord-Holland, fondsen en bedrijven, de Gooise gemeenten en de Postcode Loterij. Dankzij hen kunnen we blijven bouwen aan een natuurreservaat dat beschermt, verbindt en uitnodigt. Samen maken we het Goois Natuurreservaat steeds mooier.



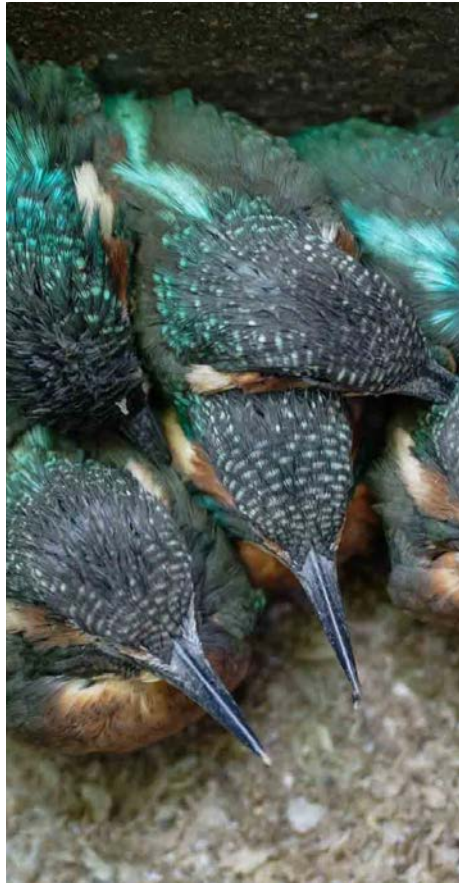
Kees-Jan Dosker
Voorzitter bestuur
Goois Natuurreservaat



Carla Kersbergen
Directeur-rentmeester
Goois Natuurreservaat

Hoogtepunten 2025

Al sinds 1932 beschermt Stichting Goois Natuurreservaat (GNR) natuur, landschap en erfgoed in het Gooi. Hierbij staan het versterken van de Gooise natuur en de biodiversiteit voorop. We verbinden gebieden met elkaar zodat dieren en planten zich veilig kunnen bewegen. En waar mogelijk verwerven we nieuwe gebieden om de natuur voor de generaties na ons te behouden. Een kwart miljoen inwoners geniet van deze bijna 3000 hectare aan prachtige natuur. Koester daarom ons groene thuis!



Acht jonge ijsvogels in één nest

In Zanderij Crailoo heeft de Ijsvogelwerkgroep onder leiding van Jelle Harder acht jonge ijsvogels geringd. Een bijzonder moment, want zo veel jongen in één nest is zeldzaam. In de afgelopen tien jaar is dit slechts enkele keren voorgekomen in onze regio. De zachte winter en een overvloed aan voedsel hebben bijgedragen aan het succes van dit ouderpaar. Ook op andere plekken broedden ijsvogels succesvol, zoals in het Spanderswoud en Anna's Hoeve. Een derde broedronde in 2025 zorgt mogelijk voor een recordjaar in het Gooi.



Mindervalidenpad en roosters

Het Goois Natuurreservaat (GNR) heeft sinds dit jaar een rolstoel-vriendelijk natuurpad. Op de Tafelbergheide in Blaricum is ruim anderhalve kilometer geschikt gemaakt voor mensen met een fysieke beperking. Ook zijn er 37 wildroosters op (fiets)paden in het Goois Natuurreservaat vervangen om de toegankelijkheid te vergroten. De nieuwe roosters maken de natuurgebieden toegankelijker voor iedereen en houden de grazers veilig.

[lees meer](#)

Bakfiets vol natuurverhalen

Het GNR heeft een speciale Natuurfiets: een bakfiets volledig in onze huisstijl, vol verhalen en weetjes over de Gooise natuur. Het doel is om mensen enthousiast te maken voor de natuur en te laten zien dat die niet vanzelfsprekend is. Met vrijwilligers als onze ambassadeur laat de Natuurfiets inwoners van het Gooi ontdekken hoe bijzonder hun achtertuin is.



Plannen voor nieuwbouw

Het Goois Natuurreservaat en de Infoschuur 't Gooi worden samengebracht in een nieuw onderkomen. Dit duurzame gebouw komt op de plek van het huidige GNR-kantoor in Zanderij Crailoo. Het biedt straks ruimte aan het kantoor en de werkschuren van het Goois Natuurreservaat en wordt het 'groene clubhuis' van een zevental natuur- en milieuorganisaties.

Restauratie van Aalberg

De Aalberg, een van de zeven Gooise bergjes, is weer als nieuw. Deze 7,5 meter hoge berg is gelegen op de Naarder Eng en biedt al eeuwenlang een weids uitzicht over het Gooimeer. Nog altijd is het een mooi punt voor wandelaars en fietsers om even op adem te komen en te genieten van de natuur.



1. Natuurbeheer

Inleiding

Bescherming van de natuur, versterking van de biodiversiteit, verbetering van natuurverbindingen en het verbeteren van de balans tussen natuur en recreatie waren het afgelopen jaar de belangrijkste aandachtspunten in ons beheer. Deze thema's zijn niet in een jaar afgerond, maar vragen om een lange adem.

De natuurgebieden van het Goois Natuurreservaat liggen in een stedelijke omgeving. Hierdoor is er veel druk op de beschikbare ruimte in het Gooi. Dat maakt het een uitdaging om natuurgebieden met elkaar te verbinden en de natuurkwaliteit op peil te houden. Natuurverbindingen zijn van groot belang om populaties van planten en dieren in stand te houden. Als natuurgebieden geïsoleerde eilandjes worden, is er geen uitwisseling mogelijk en kunnen soorten zelfs uitsterven.

Een andere consequentie van die stedelijke omgeving is het grote aantal inwoners. Veel van deze mensen komen geregeld in onze natuurgebieden. Dat is goed en belangrijk, want natuur heeft een positieve invloed op het welzijn van mensen. Die grote hoeveelheid bezoekers heeft echter ook impact op de natuur.

Begrazingsbeheer

Dit jaar hebben we gewerkt aan een natuurlijke kudde Schotse hooglanders in het Laarder Wasmeer. Zo'n familiestructuur binnen de kudde zorgt voor natuurlijker graasgedrag, wat bijdraagt aan meer variatie in het gebied en daarmee aan een hogere biodiversiteit. Bovendien kan zo'n natuurlijke kudde zich beter verdedigen tegen roofdieren zoals de wolf. We monitoren de ontwikkeling en het gedrag van de dieren in de kudde. In 2026 krijgt deze kudde meer ruimte zodat ze ook op de Zuiderheide kunnen grazen. Het GNR bouwt het aantal Charolais runderen af.



Natuurverbinding Hoorneboeg

In 2014 is de natuurbrug Zwaluwenberg aangelegd, bestaande uit drie ecoducten (over de A27, het spoor Hilversum – Utrecht en de N417). De natuurbrug vormt een belangrijke schakel in de verbinding tussen de Hoorneboegse Heide en het Hilversums Wasmeer. Deze natuurverbinding wordt versterkt door de zogeheten mozaïekbenadering. Hierbij geven we de verschillende natuurtypen in samenhang verder vorm om zo alle doelsoorten de ruimte te geven. We nemen de resultaten van de monitoring mee in het bepalen van de volgende stappen in het beheer.

Het einddoel van het project is een goed functionerende natuurverbinding. De realisatie vindt plaats over een periode van vijftien jaar. De provincie Noord-Holland heeft als subsidieverlener het projectplan positief beoordeeld. De monitoring vindt plaats door Wageningen University en Research (WUR). De uitvoering van het project is gestart met het voorbereiden van de omvorming naar bos van enkele delen in het gebied.

Programma Natuur

Met het Programma Natuur willen Rijk en provincies de natuur versterken en verbeteren door effecten van stikstof op de natuur tegen te gaan en natuurgebieden een positieve impuls te geven. Goois Natuurreservaat voert binnen dit programma een drietal maatregelen uit: herstel van de mineralenbalans in de bodem voor zowel heide als bos en meerjarige bestrijding van de invasieve exoot Japanse duizendknoop.

Bij bodemherstel van bos en heide wordt eerst een bodemonderzoek gedaan in combinatie met vegetatieonderzoek, bladanalyse en analyse van het bodemleven. Daarna kijken we waar zich een onbalans in de mineralenhuishouding voordoet. De uitkomsten worden samen met de analyses gebruikt voor de uitwerking van een gebiedsaanpak. In 2026 willen we starten in Bikbergen en Crailo (bosgebieden) met het uitvoeren van maatregelen.

Voor de aanpak van Japanse duizendknoop worden meerdere locaties behandeld. Hierbij passen we verschillende methodes toe afhankelijk van de situatie. De bestrijding van Japanse duizendknoop langs de Naarderweg en in het Raabos is nu in het tweede jaar, de nazorgfase. Bij de locaties in het Raabos waar de 'roots reset' methode is toegepast, hebben we het afdekkend materiaal na negen maanden weer verwijderd. Het eerste resultaat is positief: er is vrijwel geen Japanse duizendknoop meer aanwezig. Ook deze plekken worden meegenomen in de nazorg.

Biodiversiteit

Om de biodiversiteit te bevorderen zetten we in op een zo gevarieerd mogelijke natuur. Verschil in natuurtypen en overgangen daartussen geven namelijk een hoge diversiteit. Dit jaar hadden we twee mooie voorbeelden van bijzondere waarnemingen in onze natuurgebieden.



IJsvogel

In Zanderij Crailoo heeft de IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek acht jonge ijsvogels geringd. Een zeldzaam groot broedsel dat de afgelopen tien jaar maar enkele keren gezien is in deze regio. Vrijwilligers ondersteunen de soort met kunstmatige steile oevers en controleerbare nestvoorzieningen; gemiddeld gebruikt 65 procent van de broedparen deze locaties. Sinds 2019 zijn in het Gooi 270 jonge ijsvogels geringd, waarvan er vier zijn teruggevonden op verschillende locaties in Nederland.

Zwarte sachembij

De zwarte sachembij staat op de Rode Lijst en is ernstig bedreigd. EIS Kenniscentrum Insecten heeft een uitgebreid onderzoek gedaan naar de zeldzame zwarte sachembij. In Nederland komt de sachembij voor in Limburg, in natuurgebied Kwinteloijen in Utrecht en er is een populatie op de Zuiderheide in het Goois Natuurreservaat. De zwarte sachembij heeft open plekken nodig om te kunnen nestelen; het dichtgroeien hiervan heeft daarom grote impact op de soort.



Bosbeheer

De bossen in het Gooi zijn van grote ecologische waarde. Dankzij het beheer van het Goois Natuurreservaat blijven deze bossen behouden voor de natuur. Door middel van natuurherstel, duurzaam bosbeheer en het stimuleren van natuurlijke processen zorgen we voor een toekomstbestendige omgeving waar planten en dieren kunnen floreren.

Het Goois Natuurreservaat beheert bossen door natuurlijke processen zoveel mogelijk de ruimte te geven. Dood hout blijft liggen als voedingsbron voor insecten, schimmels en andere soorten, wat de biodiversiteit versterkt. Langs paden en wegen wordt op veiligheid gecontroleerd en waar nodig wordt gesnoeid of geveld.

Op 923 hectare (54 procent) is het beheer natuurgericht. Ongeveer 500 hectare (29 procent) bestaat uit monoculturen van naaldbomen en exoten, die door gefaseerde, selectieve kap worden omgevormd naar gemengde naald- en loofbossen. De loofbomen blijven, exoten verdwijnen en er worden open plekken gemaakt. Klimaatverandering vraagt om soorten die goed bestand zijn tegen droogte, dat bereiken we zowel via natuurlijke verjonging als door aanplanten. Vrijkomend hout wordt duurzaam lokaal gebruikt, onder meer als bouwhout.

Zonering

Afgelopen jaar zijn we gestart met het afsluiten van sluippaden voor het behoud van de natuur. Het afsluiten van dergelijke paden maakt deel uit van beheermaatregelen die voor voldoende rustzones in onze gebieden moeten zorgen. Deze zones zijn cruciaal voor dieren om te kunnen schuilen, voedsel te vinden en hun jongen groot te brengen. Ook dragen ze bij aan het behoud van kwetsbare planten.

In 2026 gaan we verder met het optimaliseren van de zonering in de natuurgebieden van GNR. We gaan een plan maken waarbij we kritisch kijken naar de balans tussen natuur en recreatie. Zo kijken we onder meer naar de hondenzonering, parkeerplaatsen en het terugbrengen van het aantal paden. We willen het plan de komende jaren gefaseerd en op maat gaan uitwerken, in overleg met de omgeving en gebruikers van de gebieden.



Handhaving

In 2025 hebben we met zes boswachters toezicht gehouden op onze toegangsvoorwaarden. Waar nodig hebben we handhavend opgetreden om natuur en milieu te beschermen in en om ons Goois Natuurreservaat.

Er zijn 553 constatering vastgelegd op diverse thema's, waarbij 51 officiële waarschuwingen en 104 processen verbaal zijn uitgedeeld. Aandachtspunt blijft het laten loslopen van honden en het illegaal dumpen van afval. De boswachters zijn in dienst als gastheer en hebben daarmee een breder takenpakket dan alleen toezicht en handhaving.

Beheer 2025



2.959

Totaal aantal hectare in eigendom en beheer



1.725

Hectare bos



841

Hectare heide



168

Hectare grasland



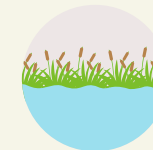
98

Hectare akkers



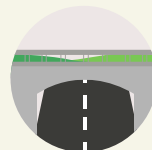
45

Hectare stuifzand



38

Hectare water



96

faunapassages
5 natuurbruggen



118

Hectare verpacht



44

Hectare overig

Grote grazers in de natuurgebieden

Schapen

410 Drentse heideschapen*

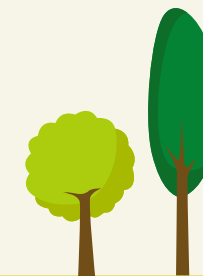
Geiten

12 Hollandse landgeiten

Runderen

43 Schotse hooglanders

22 Charolais



*excl lammeren want die zijn nog niet geregistreerd

2. Belangenbehartiging

Inleiding

De regio Gooi en Vechtstreek is een druk bevolkt gebied waar allerlei ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. We blijven het overheidsbeleid beïnvloeden en opkomen voor de natuur bij ruimtelijke ontwikkelingen om de kansen voor natuur, landschap en de hieraan verbonden recreatieve en erfgoedbelangen te beschermen. Dat doen we primair vanuit het gezichtspunt van het natuurgebied Goois Natuurreservaat.

Er waren afgelopen jaar verschillende ontwikkelingen die het Goois Natuurreservaat direct of indirect raakten. Daarnaast werd ons regelmatig gevraagd om een actieve inbreng te leveren. In andere gevallen wilden we zelf onze kennis en inzichten delen, zoals bij planprocedures waarin we onze zienswijze geven vanuit het belang van natuur en landschap. Hieronder volgt een aantal plannen, projecten en processen waaraan we in 2025 een bijdrage hebben geleverd.



Natuurbrug Westerheide

Afgelopen jaar is er door de provincie Noord-Holland definitief acht miljoen euro beschikbaar gesteld voor de realisatie van de natuurverbinding over de N525 tussen de Westerheide en de Zuiderheide. Dit vormt een belangrijke schakel in de keten van natuurverbindingen die de Utrechtse Heuvelrug via het Gooi met het Groene Hart verbindt.

Er is in 2025 toegewerkt naar een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten Laren en Hilversum, de provincie Noord-Holland en het Goois Natuurreservaat. Ook beide gemeenten hebben ingestemd met de aanleg van een natuurbrug over de N525. In februari 2026 is deze samenwerking feestelijk gevierd met een persmoment.

Drinkwaterwinning

In de toekomst wordt een drinkwatertekort verwacht in en om het Gooi door de toename van het aantal inwoners. Hiervoor wordt door drie drinkwaterbedrijven een nieuw drinkwatermodel uitgewerkt: *Water Aanvoer Aanvulling in het Gooi (WAAG)*, dat impact heeft op het GNR en haar omgeving. Het doel is om minder grondwater te onttrekken en water van elders te gaan infiltreren in het gebied van het GNR. Hierdoor krijgt het grondwater een normaler peil en dat is positief voor de natuur, bijvoorbeeld voor kwelherstel. Aandachtspunten zijn er voor waterkwaliteit en (infrastructurele) aantasting van het landschap en de natuurwaarden.

Themanummer tussen Duin en Dijk

Noord-Holland heeft een eigen kwartaalblad over natuur: *Tussen Duin en Dijk*. Het wordt gemaakt voor vrijwilligers die zich bezighouden met natuuronderzoek. De uitgave van december is geheel gewijd aan de natuur en landschappen in het Gooi. Het themanummer laat zien hoe veelzijdig en rijk aan natuur dit gebied is. De artikelen gaan onder meer in op de geologische ontstaansgeschiedenis van het Gooi, de historie en huidige natuurwaarden van de buitenplaatsen, minder bekende 'natuurpareltjes' en karakteristieke planten en dieren.



Golfbaan Naarderbos

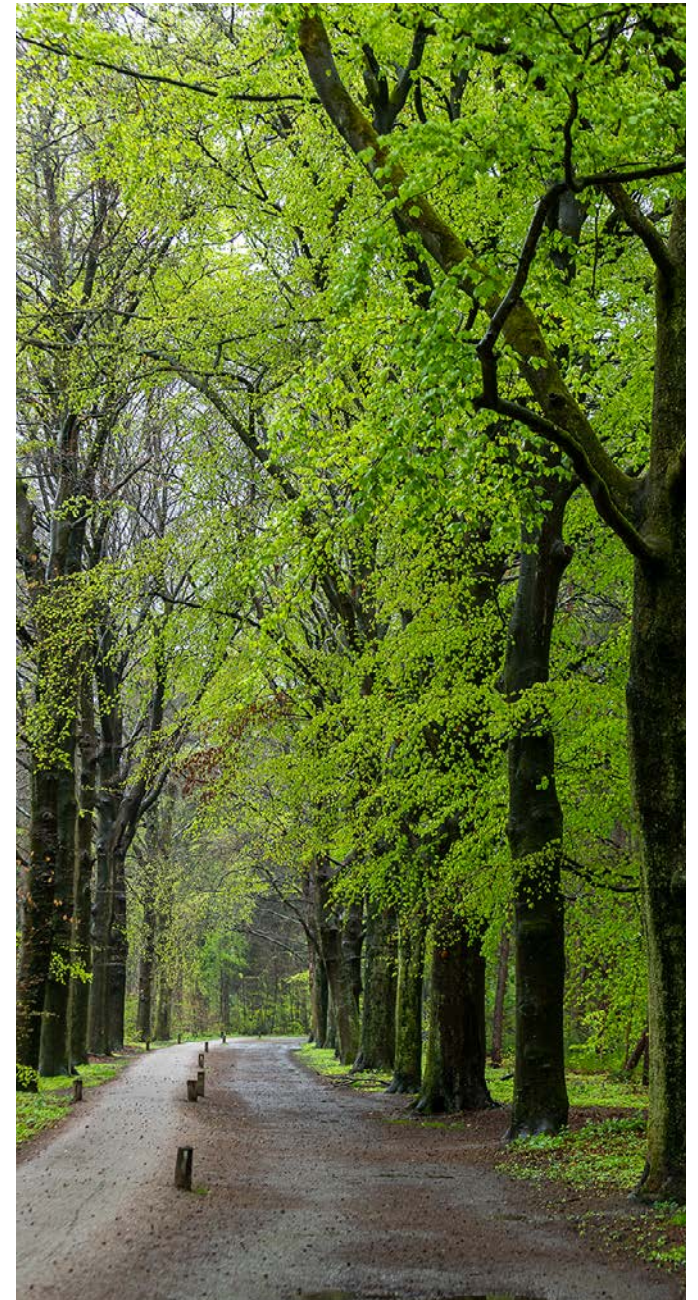
We hebben de gemeente Gooise Meren geadviseerd om bij de herontwikkeling van de golfbaan Naarderbos de natuurwaarden te versterken en de ecologische verbinding door het gebied te behouden. Daarbij is speciale aandacht gevraagd voor de otter en bever. Beide soorten gebruiken deze verbinding om vanuit Flevoland bij De Vechtplassen te komen.

Brandpreventie

Op 14 november 2025 heeft een kick-off plaatsgevonden in het kader van preventie voor natuurbranden in Regio Gooi en Vecht. Het GNR draagt hier actief aan bij om samen met de regio-partners tot een effectieve brandbestrijding én -preventie te komen. Met de deelnemende gemeenten wordt onder meer gekeken naar het instellen van een rookverbod in natuurgebieden.

Vliegveld Hilversum

Het voormalige mobilisatiecomplex nabij vliegveld Hilversum wordt door de gemeente Hilversum gesaneerd en gedeeltelijk ontwikkeld tot gemeentewerf. Ongeveer de helft van het terrein wordt gebruikt als compensatie voor natuurwaarden die hierdoor verloren gaan. Het GNR is betrokken bij en heeft geadviseerd over de toekomstige inrichting van dit natuurdeel.



3. Recreatie

Inleiding

Toegankelijkheid van onze natuurgebieden en daarmee zorgen dat bezoekers van die natuur kunnen genieten, zijn belangrijk voor ons. Waardering van de natuur maakt dat mensen willen bijdragen aan de bescherming ervan. Bovendien dragen een natuurlijke leefomgeving en natuurbeleving bij aan het welzijn van mensen.

Recreatiemonitor

Bureau Zicht op Data heeft in opdracht van het GNR een dashboard ingericht voor het monitoren van de bezoekers van het Goois Natuurreservaat. Zo krijgen we meer inzicht in de verschillende gebruikers van onze natuurgebieden en de drukte. Via deze recreatiemonitor verzamelen en analyseren wij voor een aantal (deel)gebieden gedurende twee jaar informatie. Daarnaast onderzoeken we hoe onze organisatie deze gegevens goed kan inzetten.



Opening Voetstappenpad

Het Voetstappenpad is weer in volle glorie hersteld. Het pad is een van de oudste gemarkeerde wandelroutes van Nederland en trekt jaarlijkse duizenden wandelaars. De 26 kilometer lange route leidt al sinds 1940 wandelliefhebbers door de diverse landschappen van het Goois Natuurreservaat. Het Voetstappenpad is uitgebreid met drie alternatieve routes, extra opstap-punten en een nieuwe wandelgids. Een van de alternatieve routes voert over de natuurbrug Crailoo, een andere loopt door het Huydecopersbos en een derde gaat door de Oude Haven van Hilversum. De nieuwe routes zijn gemarkeerd met een gele voetafdruk.

Het vernieuwde Voetstappenpad werd op 28 februari 2025 feestelijk geopend met vele wandelaars en directeur-rentmeester Carla Kersbergen. 'Voor mij was het lopen van het Voetstappenpad de beste manier om het Goois Natuurreservaat te leren kennen'. Dankzij steun van het Stadsfonds Hilversum, de gemeente Hilversum en de Postcode Loterij is het Voetstappenpad weer geheel geactualiseerd. Tijdens de opening werden de eerste exemplaren van de vernieuwde wandelgids overhandigd aan de betrokken organisaties.

Eerste mindervaliden natuurpad

Op vrijdag 4 juli opende het Goois Natuurreservaat haar eerste mindervaliden natuurpad op de Tafelbergheide bij Blaricum. Hiermee komt het GNR tegemoet aan de groeiende wens om natuurgebieden inclusiever in te richten. De 1,2 kilometer lange route is speciaal ontworpen voor bezoekers met een fysieke beperking. Het pad is half verhard, kent geen steile hellingen en kan zelfstandig worden afgelegd. Daarmee biedt het mensen in een rolstoel, met een rollator of met een kinderwagen de kans om onbezorgd van de natuur te genieten. In 2026 volgen natuurpaden voor mindervaliden in natuurgebied De Snip en op de Hoorneboegse heide.



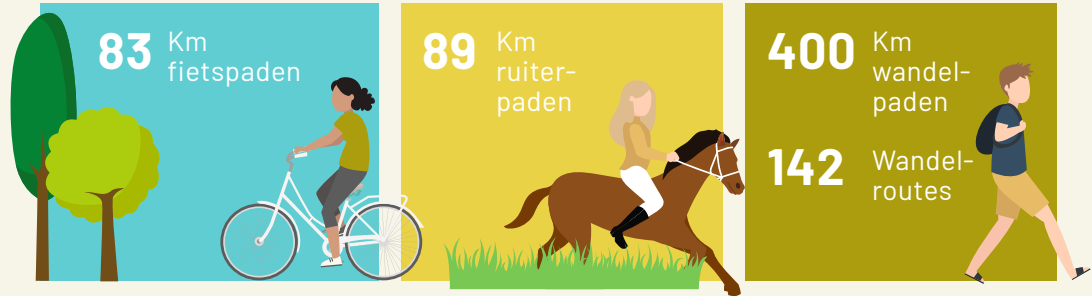


Renovatie Aalberg

De Aalberg, een karakteristiek uitzichtpunt aan de Gooimeerkust, is na een grondige renovatie in ere hersteld. De 7,5 meter hoge berg – ook wel bekend als de Aeiberg – biedt al eeuwenlang een weids uitzicht over het Gooimeer. Wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers kunnen weer genieten van het prachtige uitzicht op deze historische plek. Eerder werden de Tafelberg, Trapjesberg en Eukenberg vernieuwd en voorzien van recreatieve voorzieningen zoals trappen, banken en informatiepanelen. Met de opknapbeurt van de Aalberg vormen de vier 'bergen' een herkenbare en visuele eenheid in het Gooise landschap. Dankzij de financiële steun en inzet van Bouwbedrijf Aalberts BV uit Loosdrecht is de Aalberg nu weer als vanouds.

Natuurbeleven

2025



2 seizoenscamping

- Camping Fransche Kamp
- Camping Parrewijn



48 Archeologische
beschermde
rijksmonumenten



5 uitkijkpunten

- Berg op Anna's Hoeve
- Aalberg
- Eukenberg
- Tafelberg
- Trapjesberg



26 Parkeerplaatsen

2 Kleuterpaden

1 Mindervaliden
natuurpad

1 Speelbos



4. Educatie

Inleiding

In 2025 is het educatieve programma 'Leren in en over het Goois Natuurreservaat' afgesloten. Veel van de onderdelen zijn gereed, waaronder een doorlopende leerlijn van groep 1 van het basisonderwijs tot klas 6 vwo. Ook zijn er activiteiten voor gezinnen én volwassenen in en over onze natuurgebieden. Hiermee hebben we ons bereik flink kunnen vergroten.



Gezinsexcursies

In navolging van het succesvolle lesprogramma 'Paddenpad' voor scholen is afgelopen jaar een gezinsexcursie opgezet over dit onderwerp, in samenwerking met de werkgroep Jeugd van IVN Gooi en Omstreken. De Paddenpad excursie wordt maandelijks aangeboden van maart tot juli. De pad speelt een hoofdrol tijdens deze tocht. Deelnemers leren hoe deze dieren oversteken en hoe we ze hiermee helpen in het Gooi door natuurverbindingen. Van augustus tot februari zijn er minder amfibieën en start de maandelijkse gezinsexcursie 'Natuurspeurtocht' bij Speelbos 't Laer. Beide excursies zijn bedoeld voor kinderen van 6-10 jaar en hun (groot)ouders.

Excursie in je broekzak

De Gooise natuur is altijd dichtbij: in tien minuten sta je – lopend of fietsend – in de natuur. Daar kun je als leerkracht gebruik van maken in je lessen. Dat kan via ons educatieve aanbod, maar we willen docenten ook graag inspireren om zelf op stap te gaan. Een buitenles is leuk en leerzaam én hoeft niet veel voorbereiding te kosten. Buiten zijn is goed voor kinderen: ze bewegen meer en het heeft een positief effect op hun zelfvertrouwen, brein en concentratie. Hiervoor heb je bijna niets nodig, onze lesbrief past namelijk gewoon in je broekzak. Je vindt de 'Excursie in je broekzak' op onze website: gnr.nl/educatie

Leerlingen ISH planten bomen

Donderdag 23 januari was een bijzondere dag voor het gebied rond Plan Huydecopersweg. Samen met 160 leerlingen van de International School Hilversum werden achthonderd bomen geplant in het kader van dit project, waarbij 35 hectare asfalt is teruggegeven aan de natuur. De leerlingen hebben via een 'danceathon' maar liefst 6050 euro opgehaald ter ere van zeshonderd jaar Hilversum en de ambitie om minstens zeshonderd bomen te planten. Als dank voor hun mooie initiatief mochten de leerlingen helpen met het planten van de bomen. De jonge bomen geven een kickstart aan het toekomstige bos dat aansluit op omliggende natuurgebieden.



Start vrijwilligersgroep Natuurfiets

Veel mensen wandelen of fietsen regelmatig door het bos of over de hei, maar lang niet iedereen weet dat deze gebieden beschermde natuur zijn. Het besef dat we zuinig moeten zijn op ons groene thuis groeit, maar extra aandacht blijft nodig. Daarom hebben we de GNR-natuurfiets gelanceerd: een opvallende bakfiets waarmee vrijwilligers op drukke dagen op pad gaan.

Een nieuw team van elf enthousiaste vrijwilligers is de uitdaging aangegaan. Op mooie dagen staat de fiets steeds op een ander drukbezocht punt in het Gooi, zoals bij de Schaapskooi in Blaricum, de Zuiderheide of de Hoorneboegse heide. Daar gaan zij in gesprek met bezoekers en geven informatie over planten, dieren en bijzondere plekken of routes. De bakfiets is ook in te zetten voor evenementen en activiteiten van het GNR of van derden.

De Natuurfiets is gesponsord door de Lakeland Foundation uit Naarden. Inmiddels is de fiets ruim veertig keer op pad geweest. Dat leverde veel positieve reacties op, leuke ontmoetingen, talloze vragen, geïnteresseerde kinderen en nieuwe donateurs. De vrijwilligers zijn heel enthousiast en waarderen de wisselende inzet in het veld en bij evenementen.



5. Communicatie & Fondsenwerving

Inleiding

Onze organisatie zet zich dagelijks in voor natuurbehoud. We willen graag steeds meer mensen betrekken bij ons werk in de natuur en bij projecten van het Goois Natuurreservaat. Dit doen we door onze zichtbaarheid te vergroten en onze verhalen breder te delen. We organiseren diverse persmomenten, evenementen en excursies. We delen nieuws via de media, onze website en nieuwsbrief, en op locatie. Om een breder publiek te bereiken, zetten we in op diverse communicatiekanalen. Zo hopen we niet alleen meer mensen te inspireren, maar ook ons netwerk van donateurs uit te breiden.



Columns boswachter

Ook dit jaar hebben we in samenwerking met uitgever Enter Media tweewekelijks een column gepubliceerd in alle huis-aan-huis bladen in het Gooi. De boswachter vertelt lezers meer over bijzondere momenten en weetjes in de natuur. Op deze manier bereiken we nog meer mensen. Door actief samen te werken met journalisten en mediaplatforms kunnen we onze boodschap verder verspreiden en een groter draagvlak creëren voor het Goois Natuurreservaat.

Onderzoek

Sinds 2021 doet het Goois Natuurreservaat onderzoek naar onder meer bekendheid, gedrag en houding. Dat gebeurt aan de hand van een online enquête onder ruim 200 respondenten (18+) uit het Gooi. De onderzoeken worden uitgevoerd door MWM2. Uit het onderzoek in 2025 blijkt dat de naamsbekendheid van het Goois Natuurreservaat onder inwoners hoog blijft, evenals het vertrouwen in ons als natuurbeschermingsorganisatie. Vergeleken met het onderzoek uit 2022 zijn er meer inwoners bereid om het GNR financieel te steunen.

Ambassadeurschap

GNR profileert zich sinds enkele jaren structureel en herkenbaar als dé natuurbeheerder van het Gooi en zoekt actief contact met de samenleving. We hebben de ambitie om het bewustzijn, verantwoordelijkheidsgevoel en de betrokkenheid bij natuur onder inwoners te vergroten, als basis voor duurzame bescherming en beheer van het Goois Natuurreservaat. Dit gebeurt via twee sporen: intensievere informatievoorziening en verdere ontwikkeling van ambassadeurschap. Ambassadeurschap start bij medewerkers en direct betrokkenen, zoals vrijwilligers, donateurs en partners. Het vraagt de komende jaren extra aandacht onder alle betrokken partijen zoals bestuurders, ondernemers en inwoners.

Fondsenwerving

Onze fondsenwerving richt zich op donateurs, bedrijven, nalatenschappen en vermogensfondsen. In 2025 ontvingen we geregeld bijdragen van fondsen en serviceclubs, waaronder Stimuleringsfonds Rabobank Gooi en Vechtstreek, wandelevenement 'Goois Dauwtrappen' en Ronde Tafel Gooi/Eem 141. De Geefkring Natuur aankoop die eind 2024 werd gelanceerd, is in 2025 gegroeid naar 17 donateurs. Daarnaast hebben we afgelopen jaar diverse online campagnes gelanceerd.



Informatiepanelen

Verspreid over onze natuurgebieden vind je informatiepanelen voor onze bezoekers. We zijn gestart met het actualiseren en aanpassen van deze borden naar onze nieuwe huisstijl. Ook komen er nieuwe borden, zoals bij het Huydecopersbos, Anna's Hoeve en in de Zanderijen.



Relatie-event Museum Singer Laren

In juni organiseerden we een bijeenkomst voor warme relaties in Museum Singer Laren in het kader van de tentoonstelling 'Wij zijn natuur', een initiatief van prinses Irene van Lippe-Biesterfeld. Hoofd terreinbeheer Peter Kampen en Singer-conservator Anne van Lienden leidden relaties langs de werken en duiden deze vanuit natuurbeheer en kunstgeschiedenis. Relaties hebben het als bijzonder ervaren om te zien hoe verleden, heden en toekomst van onze prachtige Gooise natuur mensen heeft geïnspireerd.

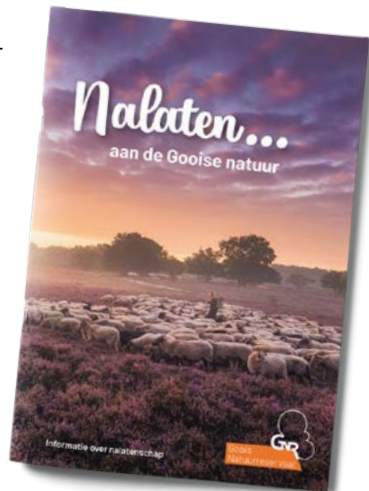


Fondsenwerving veeroosters

De natuur in het Gooi moet voor iedereen toegankelijk zijn, óók voor mensen met een beperking. De wildroosters in veel van onze natuurgebieden vormden echter een grote hinderenis voor de gebruikers van een rolstoel, rollator of scootmobiel. Daarom hebben we de roosters in 2025 vervangen door rolstoelvriendelijke exemplaren. Dankzij promotie door Radio 10-nieuwslezer Matijn Nijhuis, die rolstoelafhankelijk is, konden we inwoners van het Gooi de urgentie van dit probleem duidelijk maken. We hebben vele giften ontvangen van particulieren en Stimuleringsfonds Rabobank Gooi en Vechtstreek.

Nalatenschappen

De komende 25 jaar komen in Nederland veel nalatenschappen vrij. Voor het Goois Natuurreservaat zijn die waardevol, omdat het vaak om aanzienlijke bedragen gaat die bijvoorbeeld kunnen worden ingezet voor grondaankopen. Benoeming als erfgenaam begint met bewustwording. Daarom is samen met LandschappenNL besloten een meerjarige campagne te ontwikkelen die in 2027 wordt gelanceerd. Afgelopen jaar promootten we onze vernieuwde nalatenschapsbrochure en voerden we gesprekken met geïnteresseerden. Dat leverde enkele toezeggingen op om het GNR als erfgenaam te benoemen.



Mensen die ons werk steunen

2025



2.862

Lezers papieren nieuwsbrief



9.701

Lezers digitale nieuwsbrief



17.160

Facebookfans



111.000

Unieke bezoekers op de website in 2025



1.699

Volgers LinkedIn



2.976

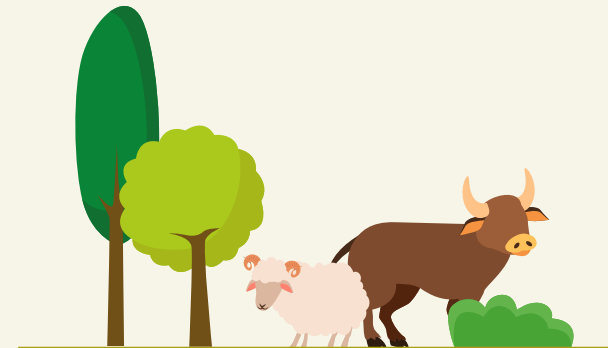
Volgers Instagram

5.949
donateurs in 2025

Daling van donateurs 1%

- Begunstigers en Gooise Natuurbeschermers
- Vrienden van de kudde
- Adoptanten van een rund
- Giften
- Periodieke schenkingen
- Adoptanten van een schaap

7 Bedrijven die ons steunen



6. Aankoop en grondzaken

Op het gebied van vastgoed en grondzaken heeft zich een aantal zaken afgespeeld. We hebben onder meer grondaankopen voorbereid en vastgoed verkocht. Daarnaast blijven we onze grenzen in stand houden.

Afstoten vastgoed

De verkoop van het Koetshuis op landgoed Monnikenberg (Soestdijkersstraatweg 153 en 155 in Hilversum) verloopt zorgvuldig en neemt daarvoor meer tijd in beslag. Samen met de gemeente kijken we naar een passende invulling binnen de bestemming 'maatschappelijk met wonen'.

Grondzaken

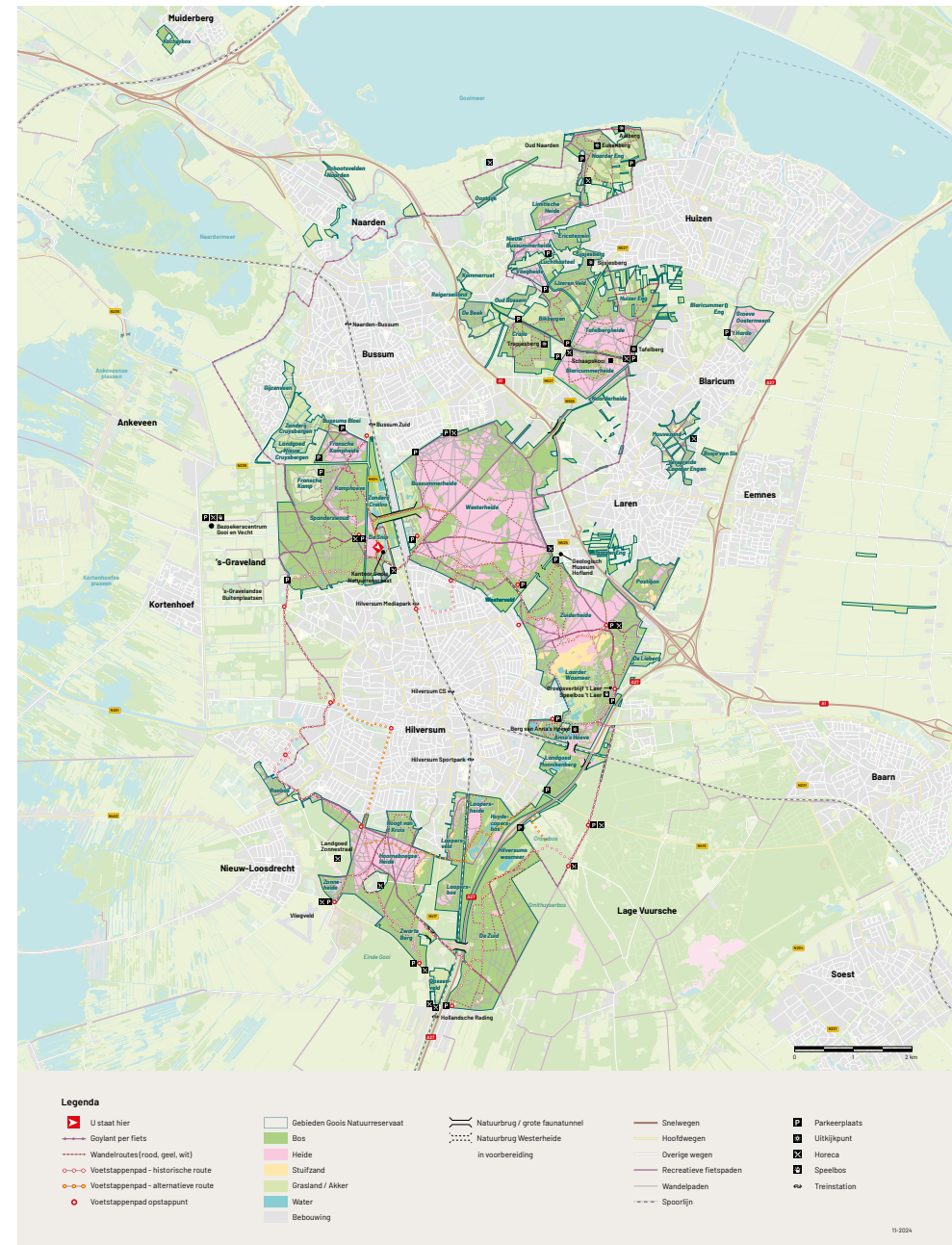
Het grondverwervingsbeleid is vastgelegd. Hierin is gekozen voor een meer proactieve aanpak, met als doel om de natuur in het Gooi veilig te stellen. In dat kader zijn diverse overheidspartijen benaderd om gronden over te nemen en/of te ruilen. De verwachting is dat dit de komende jaren zal leiden tot meerdere grondoverdrachten.

Grenskwesties

Op basis van de inventarisatie van grenskwesties is de vierde tranche grensissues opgepakt. In de komende jaren volgen complexere dossiers, waarbij naar verwachting ook verjaringsaanspraken worden ingezet.

Opstalrechten

Door de energietransitie neemt de vraag naar plekken in de openbare ruimte voor verzwaring van het elektriciteitsnet toe, waaronder de plaatsing van elektriciteitshuisjes. Omdat een groot deel van het buitengebied in het Gooi eigendom is van het Goois Natuurreservaat, krijgen we steeds vaker aanvragen voor dergelijke voorzieningen. Waar plaatsing onvermijdelijk is, streven we ernaar de huisjes zo goed mogelijk landschappelijk in te passen, onder meer door beplanting.



7. Organisatie en bestuur

Organisatiestructuur

De Stichting Goois Natuurreservaat is een uniek samenwerkingsverband van de vijf Gooise gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren. Samen met een onafhankelijke voorzitter en twee externe deskundigen vormen zij het bestuur van de stichting. Elke gemeente heeft één wethouder afgevaardigd in het bestuur. Deze samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Directeur-rentmeester Carla Kersbergen is het eerste aanspreekpunt voor het bestuur en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding en de uitvoering van projecten en activiteiten. De directeur-rentmeester wordt voor onbepaalde tijd benoemd door het bestuur.

Duurzaamheid

In de duurzaamheidsvisie van GNR maken we onderscheid tussen de positieve bijdrage die GNR levert aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) en onze negatieve footprint. In 2025 zijn de resultaten van de CO2-footprintanalyse en de te nemen maatregelen besproken. Ook hebben we een traject uitgezet voor de meting van onze positieve bijdrage: de kwantificering van onze ecosysteemdiensten. In de uitgangspunten voor de nieuwbouwplannen van ons bedrijfspand worden de duurzaamheidscriteria nadrukkelijk meegenomen.



Bedrijfsvoering

In 2025 namen we afscheid van mevrouw Roelien van den Berg, die acht jaar in ons bestuur zat. De heer Samir Boufadiss volgt haar op als bestuurslid en neemt haar portefeuille over (HR en juridische zaken).

In 2025 namen we afscheid van twee collega's die meer dan twintig jaar bij GNR in dienst waren, waarbij kennisoverdracht een belangrijk aandachtspunt vormde. Ook verlieten twee MT-leden de organisatie. Voor één daarvan is een opvolger geworven: Jaap Wilting zal per 1 januari 2026 het nieuwe hoofd terreinbeheer worden. Een interim MT-lid begeleidt de werving voor de andere vacature. Het projectbureau werd versterkt met een projectleider.

De HR-systemen stonden eveneens in het teken van wervingsactiviteiten: het inwerkproces voor nieuwe medewerkers is sterk verbeterd. Verder werd door HR met onder meer workshops aandacht gegeven aan het mentale

welzijn en de weerbaarheid van medewerkers. Ook bij GNR wordt Artificial Intelligence (AI) steeds meer ingezet in bedrijfsprocessen. We ontwikkelden richtlijnen voor de inzet ervan en gaven voorlichting aan medewerkers hoe ze met AI op een verantwoorde manier hun werk kunnen verbeteren.

In 2024 trad Goois Natuurreservaat toe tot LandschappenNL en in 2025 kreeg dat op vele gebieden vorm. Medewerkers van GNR hebben nu aanspreekpunten bij het bedrijfsbureau van LandschappenNL en bij de diverse landschappen zelf. We wisselen op alle niveaus ervaringen en suggesties uit: van strategisch op het directeurenoverleg tot operationeel op het niveau van bijvoorbeeld ICT-systemen. Onze besluitvormingsprocessen worden verrijkt door deze uitwisseling en met gezamenlijke standpunten kunnen we onze stakeholders beter voorzien van onderbouwing voor ons handelen.

Vrijwilligers maken het verschil

Bij het Goois Natuurreservaat zijn momenteel bijna vierhonderd vrijwilligers actief die zich op een of andere manier inzetten voor de Gooise natuur. Traditioneel organiseren we vlak voor de kerstdagen een speciale vrijwilligersbijeenkomst. Op deze middag nemen we tijd voor elkaar, wisselen we de laatste nieuwtjes uit en proosten we samen op het nieuwe jaar. Met een mooie opkomst en de lancering van het speciale themanummer Gooi van het blad Tussen Duin en Dijk was de bijeenkomst een succes.

Voor het Goois Natuurreservaat zijn de vrijwilligers niet alleen belangrijke denkers en doeners. Ze zijn ook de ambassadeurs voor onze Gooise natuur. Ze kennen het Goois Natuurreservaat goed, komen veel in de gebieden en zijn daarmee een waardevolle aanvulling van onze oren en ogen in het veld. Ook is er een hoop expertise en ervaring in deze groep aanwezig, die zij kosteloos voor ons inzetten. Daar zijn wij ontzettend dankbaar voor.

Directeur Carla Kersbergen was dit jaar te gast bij alle vrijwilligersgroepen. Wat haar vooral opviel was de grote diversiteit en veelzijdigheid, zowel in werkzaamheden als in de mensen die zich inzetten. Per groep verschilden de klussen: van het verwijderen van vogelkers tot het dichtleggen van paden, het planten van bomen en het bijwerken van broeihopen. Wat overal hetzelfde was, is de sfeer: warm, gastvrij en met veel plezier. Bovenal was de liefde voor de natuur in elke groep voelbaar.



Postcode Loterij

Het Goois Natuurreservaat is partner van de Postcode Loterij en ontvangt in die hoedanigheid een meerjarige bijdrage die wordt beheerd door Stichting Steun Goois Natuurreservaat. Dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij kunnen wij ons inzetten voor de bescherming van natuur, landschap, erfgoed en de betrokkenheid van mensen hierbij. We kunnen werken aan projecten als Plan Huydecopersweg, waarbij 35 hectare nieuwe natuur is gerealiseerd, maar kunnen ook het beboddingsproject uitvoeren waarbij alle terreinborden stap voor stap worden vervangen door borden met actuele informatie en vernieuwde uitstraling. We zijn bezig met het optimaliseren van de natuurverbindingen Hoorneboeg en Laarderhoogt door deze in te richten met een zogeheten 'mozaïekbenadering' om de biodiversiteit te versterken. En we kunnen starten met de nieuwbouw van educatief groepsverblijf 't Laer in 2026 en tot slot hebben we het vernieuwde Voetstappenpad in 2025 afgerond. In 2025 heeft de Postcode Loterij een overeenkomst voor de komende vijf jaar afgesloten met de koepelorganisatie LandschappenNL. GNR maakt deel uit van LandschappenNL en ontvangt de bijdrage van de Loterij nu via deze weg. Daar zijn we uiteraard erg blij mee: goed nieuws voor mens en natuur."

Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid kreeg dit jaar aandacht in het managementoverleg. We hebben het beleid geëvalueerd en aanpassingen waren niet nodig. Het verslag van de vertrouwenspersoon geeft aan dat er dit jaar geen adviesaanvragen zijn geweest. Er zijn geen meldingen gedaan van klachten of integriteitsschendingen. Intern zijn ook geen meldingen op dit gebied ontvangen.

Toekomstige huisvesting

Goois Natuurreservaat en Infoschuur 't Gooi krijgen een gezamenlijk en duurzaam onderkomen op de locatie van het huidige kantoor. De nieuwe huisvesting biedt straks ruimte aan het kantoor en de werkschuren van het GNR en aan de Infoschuur, het 'groene clubhuis' voor diverse natuur- en milieuorganisaties. Het combineren leidt tot meer samenwerking, efficiënter gebruik van ruimte en voorzieningen, en een sterker 'groen hart' voor het Gooi. De huidige locatie van de Infoschuur wordt na de verhuizing teruggegeven aan de natuur.

De keuze om te bouwen op de huidige locatie in Zanderij Crailoo wordt nu verder uitgewerkt in een Voorlopig Ontwerp en Definitief Ontwerp, en voorbereid om de procedurefase in te gaan. Dit zal waarschijnlijk een groot deel van 2026 in beslag nemen.

Stichting Steun Goois Natuurreservaat

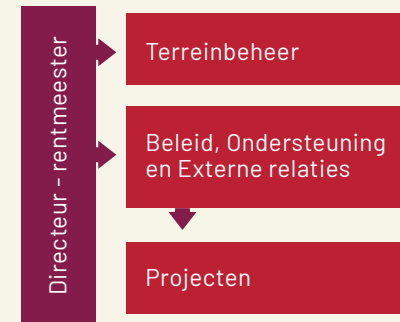
Er zijn het afgelopen jaar gesprekken geweest tussen het Goois Natuurreservaat en de Stichting Steun Goois Natuurreservaat naar aanleiding van veranderende geld-stromen. De situatie is veranderd doordat de Postcode Loterijgelden vanaf 2026 via Landschappen-NL rechtstreeks bij GNR terechtkomen en niet meer via Stichting Steun. De gesprekken in aanloop naar een nieuwe samenwerkingsvorm verlopen tot nu toe vruchtbaar.

Organisatie

2025

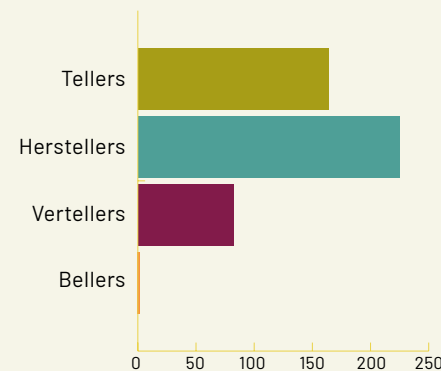
Organisatie

40 mensen in dienst
19 vrouwen
21 mannen
38 FTE afgerond



399 vrijwilligers

Sommige vrijwilligers hebben meerdere rollen. Het aantal uren gemaakt door de vrijwilligers is omgerekend 14 FTE.



- **Tellers** verzamelen gegevens in de natuur
- **Herstellers** werken in de natuur
- **Vertellers** brengen kennis over de natuur voor iedereen
- **Bellers** helpen de natuur beschermen door ondersteuning management, beleid en planning

8. Financiën

Balans na resultaatbestemming per 31 december
bedragen x € 1.000

	2025		2024	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	627		729	
		627		729
Viottende activa				
Onderhanden werk projecten	554		372	
Vorderingen en overlopende activa	1.228		1.423	
Liquide middelen	4.618		3.396	
		6.400		5.190
TOTAAL ACTIVA		7.026		5.919

	2025		2024	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Statutaire reserve	0		0	
Continuïteitsreserve/Algemene reserve	205		146	
Bestemmingsreserves	4.466		4.500	
Bestemmingsfonds	552		396	
		5.224		5.042
Voorzieningen				
Voorziening personele verplichtingen	213		199	
		213		199
Kortlopende schulden				
Crediteuren	921		330	
Overige schulden en overlopende passiva	668		348	
		1.589		678
TOTAAL PASSIVA		7.027		5.919

1 Rondingsverschillen zijn mogelijk

Staat van baten en lasten

bedragen x € 1.000

	Werkelijk 2025	Begroot 2025 na wijz.	Werkelijk 2024
Baten			
Baten van particulieren	157,7	294,0	517,9
Baten van bedrijven	21,1	25,0	33,4
Baten van loterijorganisaties	0,0	1.000,0	0,0
Baten van subsidies van overheden	5.412,9	5.437,2	4.965,5
Baten van andere org.zonder winststreven (incl.Steun)	638,1	892,7	434,1
Totaal van de geworven baten	6.229,8	7.648,9	5.950,8
Baten uit bezit	537,9	407,8	619,1
Baten als tegenprestatie voor producten/diensten	129,0	83,2	124,2
Overige baten	96,7	0,0	97,0
Bijzondere baten			
Verkoop van activa			2.086,8
Mutatie onderhanden werk projecten			
Per saldo toe-/afname ohw projecten	182,0	-136,4	306,6
Totaal van de baten	7.175,4	8.003,4	9.184,6

Staat van baten en lasten

bedragen x € 1.000

	Werkelijk 2025	Begroot 2025 na wijz.	Werkelijk 2024
Lasten			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Beheer en openstelling gebieden	3.271,6	3.392,2	3.351,3
Projecten	1.579,1	2.365,8	1.492,5
Aankopen/Verwervingen	27,6	19,4	39,3
Educatie, draagvlak, profilering en vrijwilligers	515,1	522,8	482,3
Beleid, strategie en belangenbehartiging	431,1	449,1	389,9
Instandhouding gebouwen	100,2	199,7	292,2
Mutatie Onder Handen Werk projecten			
Totaal van bestedingen aan doelstellingen	5.924,8	6.948,9	6.047,5
Wervingskosten	158,5	173,4	179,6
Kosten beheer en administratie	963,8	937,0	977,5
	1.122,2	1.110,4	1.157,1
Totaal van de lasten	7.047,0	8.059,3	7.204,6
Saldo voor financiële baten en lasten	128,3	-55,9	1.980,0
Resultaat financiële baten en lasten	53,5	40,0	50,8
Saldo van baten en lasten voor resultaat bestemming	<u>181,8</u>	<u>-15,9</u>	<u>2.030,8</u>

Staat van baten en lasten

bedragen x € 1.000

Resultaat bestemming	Werkelijk 2025	Begroot 2025 na wijz.	Werkelijk 2024
Toevoeging +/-/onttrekking aan +/-:			
Continuïteitsreserve:			
Algemene Egalisatie reserve	59,6	-25,0	-26,5
Bestemmingsreserves:			
a. Reserve Natuurbeheer	-57,5	-142,5	-10,1
b. Reserve gebouwd vastgoed	12,3	-250,0	1.999,3
c. Reserve vervanging materieel RPV	11,6	11,6	-79,1
d. Reserve beleid en communicatie/draagvlak	0,0	-20,0	-69,3
Bestemmingsfondsen:			
a. Exploitatie Infoschuur	8,6	0,0	9,4
b. Verwerving, 1e inrichting en onderhoud verweving	143,1	0,0	125,0
c. Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)	4,1	410,0	82,2
	<u>181,8</u>	<u>-15,9</u>	<u>2.030,8</u>

Totale participantenbijdrage 2025

Gemeente Blaricum	€	212.220
Gemeente Gooise Meren	€	1.006.550
Gemeente Hilversum	€	1.574.820
Gemeente Huizen	€	687.210
Gemeente Laren	€	190.790
Totalen	€	<u>3.671.590</u>



Colofon

Stichting Goois Natuurreservaat

Nieuwe Meentweg 2
1217 DZ Hilversum
Postbus 1001
1200 BA Hilversum

gooisnatuurreservaat@gnr.nl
www.gnr.nl • +31(0) 35 6214598

KVK nummer: 41223080
RSIN/fiscaal nummer: 001939270

Fotografie:
Arie van den Hout
Drone Watch
Educatie Schatrijk
Elmer van der Marel
Gerke van de Hoef
Gijs de Koning
Goois Natuurreservaat

Goois Natuurreservaat is
partner van de Postcode Loterij

Volg ons op:   @gooisnatuurreservaat

